

Green Deal

Finanční
zdroje

Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady,
kterým se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích

Legislativní opatření KOM(2021) 564

Když průmysl přesouvá „špinavou“ výrobu mimo hranice EU, do zemí s méně přísnou klimatickou politikou, dochází k tzv. úniku uhlíku (carbon leakage). Toto riziko se v současné době řeší v rámci systému pro obchodování s emisemi (EU ETS).

CÍL CBAM

- snížení emisí skleníkových plynů
- CBAM zabrání tomu, aby produkce těchto plynů mimo EU zmařila celosvětové úsilí o snížení emisí
- zavádění čistších výrobních postupů
- využití případných příjmů z CBAM jako vlastního zdroje v unijním rozpočtu
- vyrovnání cen uhlíku u domácích a dovážených produktů

MECHANISMUS UHLÍKOVÉHO VYROVNÁNÍ NA HRANICÍCH

- bude se obecně vztahovat na dovoz zboží ze všech zemí mimo EU
- bude se uplatňovat na přímé emise skleníkových plynů, které vznikají při výrobě daných produktů
- doplněk systému ETS založený na systému emisních osvědčení pro produkty následně dovezené do EU
- dovozci budou platit za uhlík stejnou cenu jako domácí výrobci v rámci systému EU ETS
- byl oznámen v Zelené dohodě pro Evropu
- základní prvek souboru nástrojů EU pro splnění cíle klimatické neutrality EU do roku 2050
- řeší rizika úniku uhlíku vyplývající z navýšení cílů EU v oblasti klimatu
- motivuje výrobce podnikající mimo EU k tomu, aby přešli na výrobní postupy, které jsou šetrnější k životnímu prostředí
- bude se vztahovat pouze na konkrétní produkty, jejichž seznam se bude postupně rozšiřovat
- až do roku 2035, kdy budou úplně zrušeny bezplatné povolenky, se bude vztahovat jen na tu část emisí, na kterou nejsou přidělovány bezplatné povolenky v rámci systému EU ETS

Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích byl vytvořen v souladu s pravidly Světové obchodní organizace (WTO) a s dalšími mezinárodními závazky EU.

PŘECHODNÉ OBDOBÍ (od roku 2023 do konce roku 2025)

povinnost předkládat zprávy o emisích spojených s dováženým zbožím

nebudou se hradit finanční vyrovnání

FUNGOVÁNÍ po roce 2026

→ Dovozci zboží se registrují u vnitrostátních orgánů, kde si mohou koupit certifikáty - cena certifikátů se vypočítá na základě týdenní průměrné dražební ceny.

→ Dovozce do EU má každoročně do 31. 5. vykázat množství dovezeného zboží a souvisejících emisí za předchozí rok.

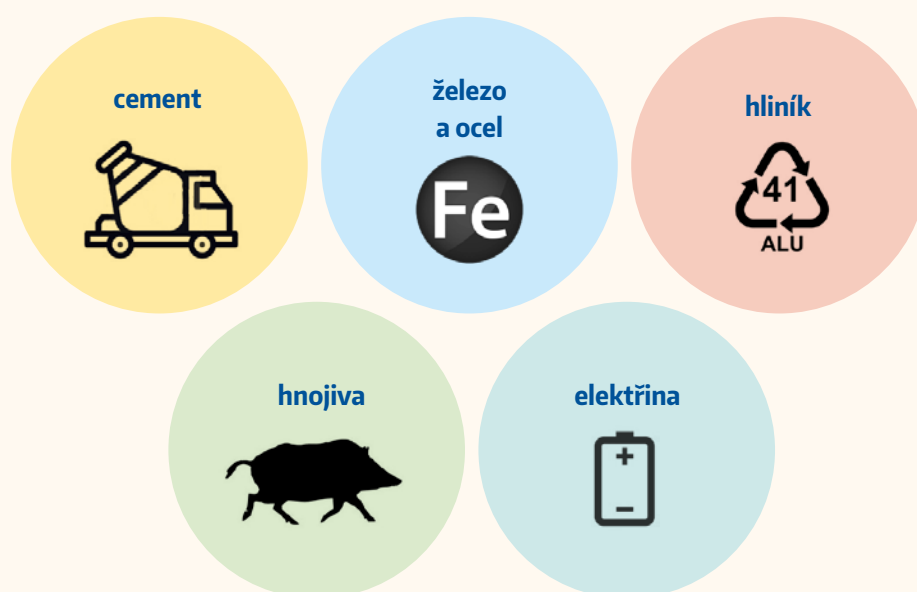
→ Pokud dovozci prokáží, že cena za uhlík byla zaplácena už při výrobě, jejich poplatky se o tuto částku sníží.

Únik uhlíku představuje nebezpečí, že se emise přesunou mimo Evropu, což by vážně narušilo celosvětové i evropské úsilí o ochranu klimatu. Dovozy ze třetích zemí si náklady rozloží na celou svou výrobu, takže dopad CBAM na jejich činnost nebude zásadní. Může se stát, že dovozci začnou do EU dovážet emisně „čistší“ výrobky, zatímco ty emisně náročné pouze přeměrují do zemí mimo EU (tzv. resource shuffling).

Zavádění CBAM bude postupné, zpočátku se bude vztahovat jen na vybrané zboží.

→ V první fázi se mechanismus zaměří na produkty s největším rizikem úniku uhlíku:

Pro tyto produkty bude od roku 2023 platit režim podávání zpráv, který podpoří bezproblémové spuštění mechanismu a usnadní dialog se třetími zeměmi. V roce 2026 potom dovozci začnou s úhradami finančního vyrovnání.

Předpokládá se, že informace o emisích spojených se zbožím, na které se má mechanismus vztahovat, dovozci registrovaní v EU získají od výrobců.

Komise potom zhodnotí, jak mechanismus funguje a zda má smysl jej rozšířit na další produkty a služby nebo do něj zahrnout tzv. nepřímé emise (emise CO₂ spojené s využíváním elektřiny při výrobě).

DOPADY

CBAM by měl pomoci evropským firmám a společnostem.

CBAM může rozšířit cíle EU i do třetích zemí. V praxi ale existuje riziko, že snižování bezplatné alokace certifikátů způsobí, že evropští výrobci budou nuceni platit drahé povolenky pro stále větší část svého zboží, protože emise nutné pro jeho výrobu už často není možné současnými technologiemi dále snížit.